

Bernard-Henri Lévy, en una de les seves visites a Líbia, amb el fotògraf Marc Roussel.

El filòsof Lévy, estrateg militar a Líbia

Què vol de mi aquest home amb un vestit tan elegant i amb la camisa botonada fins al coll? Aquesta és la pregunta que sembla fer-se Mustafà Abd al-Jalil, líder dels rebels libis, quan seu per primera vegada davant el filòsof francès Bernard-Henri Lévy.

Aquesta escena surrealista té lloc el 5 de març del 2011 a Bengasi, sols unes poques hores abans que el Consell de Transició Nacional es constitueixi oficialment i dues setmanes abans que els caces francesos bombardegin els tancs libis. Aquesta escena mostra el començament d'una història sense precedents. La història d'un intel·lectual que pren part en la política mundial sense que li ho mani cap polític, per iniciativa pròpia. El més curiós de tot això és que acaba tenint èxit.

Totes aquestes imatges formen part d'un film que s'acabarà de rodar d'ací a uns quants dies, una obra sobre Bernard-Henri Lévy feta per Bernard-Henri Lévy. També compta amb la participació de Marc Roussel, el fotògraf parisenc que l'any passat va acompanyar i va enregistrar Bernard-

Un documental fa saber el paper que va tenir l'intel·lectual Bernard-Henri Lévy en l'operació militar que es va dur a terme a Líbia.

Henri Lévy durant els seus viatges a Líbia.

Aquest home, conegut a França de forma abreujada amb les sigles BHL, és una de les figures més controvertides de l'estat i el seu caràcter orgullós és llegendari. Tanmateix, també s'ha de dir que ha tingut un paper central a la guerra de Líbia perquè va ser precisament Lévy qui va persuadir el president Sarkozy perquè es reunís amb els líders dels rebels quan es va produir l'alçament davant la repressió del govern libí. Va ser precisament BHL que va instar Sarkozy a donar suport militar als rebels. I fou d'aquesta manera que

un intel·lectual d'esquerres i un polític conservador es van posar dins una guerra agafats de la mà. Potser aquesta mena de coses només poden passar a França.

Bernard-Henri Lévy va publicar part de les seves experiències a la primavera líbia en forma de diari literari, i ara les ha posades en imatges. "Aquest film és la història d'un home que prem un botó", diu Lévy a la cafeteria d'un hotel de cinc estrelles a Saint Germain, a la riba esquerra del Sena. Aquest home és Marc Roussel, el seu fotògraf, que ha estat qui ha tingut la fermesa per a engegar la seva càmera de vídeo en els moments crucials.

El film encara no s'ha enllestit, però ja se'n pot veure un fragment que mostra fins on poden arribar les idees que Lévy posava en pràctica. Un d'aquests moments, absurds, estranys i al mateix temps històrics, és la primera reunió de Lévy amb Abd al-Jalil.

Sembla que aquest home francès de 64 anys no hi pinti res, al costat d'Abd al-Jalil en aquella plaça. Resulta molt difícil d'imaginar-se un filòsof ben vestit amb els cabells voleiant al vent

en una zona de guerra. El llibre sembla posar cara d'escepticisme i no té ni idea de qui té davant.

“Senyor Abd al-Jalil”, comença Lévy amb un to solemne en francès, “no sóc cap polític, no sóc cap home d'acció. Només sóc un escriptor. Però, igual que vós, penso que és millor actuar que no pas parlar”. Una veu en *off* tradueix les paraules de l'escriptor, i, mentrestant, una altra veu pregunta, impacient: “Porta cap carta de la comunitat internacional?” Bernard-Henri Lévy contesta: “Doni'm cinc minuts.”

Al cap d'uns instants, continua en anglès: “Des que sóc al seu país he arribat a la conclusió que podem proporcionar-los tres coses.” Aquestes tres coses són: en primer lloc, una zona d'exclusió aèria; en segon lloc, el bombardeig de l'aeroport de Sabha, Sirte i del búnquer de Gaddafi a Trípoli; i en tercer lloc, Gaddafi ja no pot representar Líbia internacionalment; per tant ho hauran de fer Abd al-Jalil i el Consell de Transició.

Abd al-Jalil ho escolta tot sense moure ni un múscul. Mentrestant, Lévy improvisa el discurs de la seva vida, “Tinc un amic a França”, continua. “És Sarkozy. No sóc cap simpatitzant de Sarkozy, però som amics, amics personals. El president Sarkozy us rebrà a vós i als altres a l'Elisi. Aquest serà el primer pas per al vostre reconeixement; França serà el primer país que us rebrà oficialment.”

Marc Roussel, el fotògraf que va filmar aquesta escena encara no es creu allò que va passar: “Va ser un moment decisiu que em va fer pensar que allò que era a punt d'ocórrer seria un fet impensable, de manera que em vaig posar a enregistrar-ho tot.” Ara riu. “Quina fanfarronada més gran –diu–. Quin valor s'ha de tenir per a fer una oferta com aquesta sense haver parlat amb Sarkozy. Encara recordo que vaig demanar a Bernard: ‘I què fem, ara?’ I ell em va respondre: ‘És clar. Fem una trucada a Sarkozy.’”

Roussel també va enregistrar la conversa entre Lévy i Sarkozy per telèfon via satèl·lit després de l'entrevista. BHL va contar al seu amic, el president, que es trobava a Bengasi, que els rebels havien format un consell i que si ell, Sarkozy, estava preparat per a rebre'ls.

Una altra imatge del filòsof francès a Líbia. Lévy va fer servir la seva amistat amb Sarkozy.

El president li va demanar que li ho deixés rumiar una estona. Al cap de dues hores, va tornar la trucada i li va transmetre que estava disposat a rebre Abd al-Jalil a París. Després tot va anar molt de pressa. Els llibres van anar a l'Elisi i el ministre d'Afers Estrangers Alain Juppé estava enfurismat perquè se n'havia assabentat tard. França va reconèixer el Consell de Transició com a govern i va persuadir els Estats Units i la Gran Bretanya de fer igualment. El 19 de març, gairebé 48 hores després de l'acord del Consell de Seguretat de l'ONU, els caces francesos van atacar els tancs de Gaddafi. És a dir, va ser un filòsof vestit amb una camisa blanca de Dior qui havia conduït occident a la guerra.

Entre l'amistat i l'enemistat. A Bernard-Henri Lévy se li il·lumina la cara quan algú l'aborda amb algun comentari sobre la seva primera reunió amb Abd al-Jalil. Encara avui li sembla divertida, la seva jugada. “Va ser una aposta arriscada”, afirma. Llavors feia anys que no tenia cap mena de contacte amb Sarkozy.

Tots dos es coneixen des del 1983, quan Lévy vivia a Neuilly, un barri de rics situat a la perifèria de París, i Sarkozy n'era l'alcalde. Al món parisienc no és estrany que un intel·lectual

d'esquerres i un polític conservador es facin amics. No obstant això, l'amistat entre tots dos es va estrocar durant la campanya electoral de 2007, quan Lévy va passar a ser simpatitzant de la socialista Ségolène Royal. Fins al punt que el conseller de Sarkozy, Henri Guaino, es va referir al filòsof com “un malparit arrogant i insignificant”.

Des de la seva guerra conjunta, però, entre Lévy i el president Sarkozy ha sorgit un estrany apropament. “He descobert en ell una serietat que m'agrada, una obstinació que no coneixia, un sentit d'estat i de la història que m'ha sorprès”, comenta Lévy. La veritat és que a la pròxima campanya per la presidència li resultarà molt difícil de mostrar-se contra Sarkozy. “Però no el votaré. No pas amb la campanya que ara lidera.” No suporta com Sarkozy pot recollir vots a partir de posicions contra els musulmans i els estrangers.

Així i tot, aquests dos homes encara mantenen vincles. Cadascun ha fet un favor a l'altre: Lévy va fer possible que Sarkozy aconseguís el màxim èxit en política exterior de la seva legislatura i el president va fer realitat els somnis de Lévy d'influir en la política mundial.

Lévy ja ho havia intentat feia molt de temps. Durant la guerra de Bòsnia va anar a reunir-se amb Alija Izetbegovic, el líder dels musulmans bosnians, i a

Lévy a Abd al-Jalil: “Podem proporcionar-los una zona d'exclusió aèria i també el bombardeig de l'aeroport de Sabha, Sirte i del búnquer de Gaddafi”

l'Afganistan es va reunir amb el general Ahmed Shah Massud. Amb tots dos hi va tenir una conversa similar: "Vull que vingueu a París i us reuniu amb el president." Però ni Mitterrand ni Chirac no hi estaven interessats. "Sóc una persona que ho intenta. He passat gairebé mitja vida intentant-ho", afirma Lévy.

Ell considera, sense cap mena de modèstia, que el seu compromís per la revolució líbia segueix la tradició del coronel francès Leclerc. Després del triomf africà de les forces armades de la França Lliure a Líbia, el 1941, Leclerc va fer el jurament de *Kufra*, en el qual deia que no es cansarien fins que la bandera francesa no onegés a Estrasburg. És per això que el documental s'anomena *Le serment de Tobrouk* ('El jurament de Tobruk').

A més a més, Bernard-Henri Lévy no es va quedar a París quan l'OTAN va iniciar la seva intervenció, el març de l'any passat, sinó que va fer cinc viatges a Líbia. Va ser un recorregut a través d'una guerra acompanyat per Marc Roussel, un assistent i un guar-

Lévy ja va provar d'intervenir com a mediador en la guerra de Bòsnia i a l'Afganistan

daespatlles. Es van adreçar a Misrata, van travessar la muntanya de Nafusa i van arribar a Trípoli, on van celebrar la caiguda de Gaddafi.

Hi ha un munt de fotos de Lévy al desert, davant els tancs i enmig de ruïnes, unes imatges que van aparèixer als diaris de tot el món. Això sí, sempre anava vestit impecablement, i de segur que al documental hi quedarà reflectit. El protagonista també fa la narració en veu en *off* i en certs moments també hi apareixen entrevistes amb Nicolas Sarkozy i David Cameron, en què fan una repassada de l'operació.

Però fa més d'un any que Lévy va visitar per primera vegada Bengasi i

Líbia encara no ha aconseguit ser un estat pròpiament dit. Encara no se sap quan hi haurà eleccions, el país no té cap mena de lideratge i les milícies lluiten per a obtenir el poder. "Sembla que la gent no n'és conscient. A Líbia la situació és molt millor que no diuen els diaris", afirma Lévy. "No són les milícies, que fan la llei i el desarmament ja ha començat. La vida ha tornat a començar a Bengasi i a Trípoli. Aquí els islamistes són més dèbils que no a Egipte." Sembla que es prengui les crítiques que es fan contra el desenvolupament de Líbia com una cosa personal.

Però realment no vol que els pessimistes malmetin la seva operació. Llavors, quan seia davant d'Abd al-Jalil, no sabia com sortiria la seva jugada, però, segons que afirma, "avui em sento content i preocupat, però sobretot content. Sincerament crec que no m'he equivocat. D'això no en tinc cap dubte".

Mathieu von Rohr

© Der Spiegel

Traducció d'Adel Abugren

D'acord amb l'article 5 de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal. Informem que les dades que ens faciliteu voluntàriament seran incorporades a un fitxer automatitzat. No té pot exercir en tot moment els seus drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació de les dades personals dirigint-se a Edicions del País Valencià, carrer Sant Ferran, 12, 3er. 46001, València o a editions@eltemps.cat.

Butlleta de subscripció

Primer cognom	Segon cognom	Nom	
Adreça	Població	Codi postal	
Telèfon particular	Telèfon feina	Faré el pagament de la subscripció de la següent manera:	
Telèfon mòbil	Doc. d'identitat	☐ Xec bancari adjunt a nom d'Edicions del País Valencià	
Correu electrònic	Professió	☐ Gir postal núm. _____	
		☐ Domiciliació bancària (ompliu dades de sota)	
		☐ Transferència bancària	

Se subscriu al setmanari EL TEMPS per un període d'un any, prorrogable si no hi ha ordre en contra, i un import de 145 € / (estat espanyol, Andorra i Catalunya Nord)

Europa: 259 €
 Resta del món: 536 €

Dades de facturació

Nom	NIF / CIF
Adreça	Població
	Codi postal

Domiciliació bancària

Distingits senyors: Caixa/banc	Agència
Adreça	Població
	Codi postal

Nom i adreça del titular del compte

Els pregue que, fins a nova ordre, els rebuts que presentarà Edicions del País Valencià, SA, per l'import de la SUBSCRIPCIÓ ANUAL, siguin pagats a càrrec:

Núm. compte de _____ de _____

Signatura _____

**UNA ALTRA OPINIÓ
 ÉS POSSIBLE**
www.eltemps.cat

EL TEMPS Carrer Sant Ferran, 12, 3er. • 46001 VALÈNCIA
 Tel. 902 131 025 • subscripcions@eltemps.net • CIF A-46186821